

In bak

In de stad is een onvervuilde bodem een zeldzaam goed. Indien je geen toegang hebt tot een onvervuilde bodem, kan je bakken plaatsen. Zo wordt groenten kweken toegankelijk voor iedereen. Er komt wel wat voorbereiding en denkwerk bij kijken.

De betekenis van de woorden met een asterisk vind je in onze Woordenschatlijst, rubriek «Downloadbaar materiaal - Moestuin voor scholen».

INHOUD

1. IN BAK OF VOLLE GROND.....	1
Voor- en nadelen van het kweken in bakken.....	2
Waarom wel kweken in een bak?.....	2
2. EEN BAK KIEZEN.....	3
Afmetingen van de bak.....	3
Een moestuinbak in contact met of los van de grond.....	3
Voor- en nadelen van de verschillende types bakken.....	4
Materiaal van de bak.....	4
Andere «bakken».....	5
3. KIES DE JUISTE LOCATIE.....	5
Vanuit het standpunt van de planten.....	5
Vanuit het standpunt van de leerkracht.....	5
Vanuit het standpunt van de school.....	5
Rekening houdend met technische beperkingen.....	6
4. EEN SUBSTRAAT KIEZEN.....	6
Vermijd potgrond op basis van turf/veen.....	6
Kies voor een mengeling van tuinaarde en compost.....	6
5. DE MOESTUINBAK INSTALLEREN EN OPVULLEN.....	7
Bouwen of kopen?.....	7
De bak installeren.....	8
De bak vullen.....	8
6. DE GROND IN JOUW BAK ONDERHOUDEN OF HERSTELLEN.....	9
De grond in jouw moestuinbak onderhouden.....	9
De grond in jouw moestuinbak herstellen.....	10

1. IN BAK OF VOLLE GROND

Als je op school de mogelijkheid hebt om in volle grond te kweken, is het de moeite om dit toch te overwegen. Hier volgt een kort overzicht van de voor- en nadelen van beide methodes.

Voor- en nadelen van het kweken in bakken

Argumenten VOOR het kweken in bakken:

- Het is meer ergonomisch als de bak op hoogte staat.
- Je hebt minder of kleiner gereedschap nodig.
- Jouw gewassen hebben (iets) minder last van slakken. Wanneer het om een hoge bak gaat, is de kans kleiner dat er op de grond wordt gestapt.

Argumenten TEGEN het kweken in bakken:

- De ruimte is beperkt, wat je keuze aan gewassen beperkt en het werk soms lastiger maakt omdat de planten dicht op elkaar staan;
- Als de bak geen rechtstreeks contact maakt met de volle grond, is de hoeveelheid grond beperkt. Dit beperkt de keuze van groenten.
- Als de bak geen rechtstreeks contact maakt met de volle grond, is de hoeveelheid grond beperkt. Dit vergroot de kans op uitdroging. Je zal vaker water moeten geven, zeker in de zomer en in droge periodes.
- Het ontbreken van een verbinding met de bodem belemmert ook het bodemleven en de uitwisseling met het milieu, en betekent dat je meer aandacht moet besteden aan de gezondheid van jouw bodem;
- De installatie van bakken is duurder en meer werk dan kweken in volle grond.

Waarom wel kweken in een bak?

Er zijn situaties waarin je gewoon geen andere keuze hebt:

- Je hebt geen toegang tot volle grond. Hoewel het niet onmogelijk is om een stuk van de speelplaats te ontharden, is het niet altijd evident om te achterhalen welke grond zich onder de tegels bevindt.
- Je hebt geen of weinig steun van collega's of directie. Dan is het veiliger om klein te beginnen in potten of bakken.
- De grond is vervuild: in het geval van zware vervuiling is het essentieel om de moestuin van de grond te isoleren. Als de vervuiling licht is, weeg dan de hoeveelheid groenten die elk kind in een jaar eet af tegen de tijd die ze met hun handen in de grond doorbrengen. De leeftijd van de kinderen kan ook een criterium zijn: jongere kinderen hebben soms de neiging om de grond te proeven en zijn gevoeliger voor giftige stoffen.
- Als je met gehandicapte leerlingen werkt, kan het moeilijk, zo niet onmogelijk, zijn om ze direct in de grond te laten werken.
- Dan zijn er situaties waarin kweken in bakken een keuze is:
- Omdat er al bakken staan: oude verlaten moestuinbakken geschonken door de gemeente, enz. voor het gemak;
- Om de binnenplaats in te richten of te verdelen, als esthetische keuze;
- Om het kweken in de volle grond te vergelijken met het kweken in bakken;
- Voor bepaalde gewassen (kruiden, enz.), als aanvulling op het kweken in de volle grond.

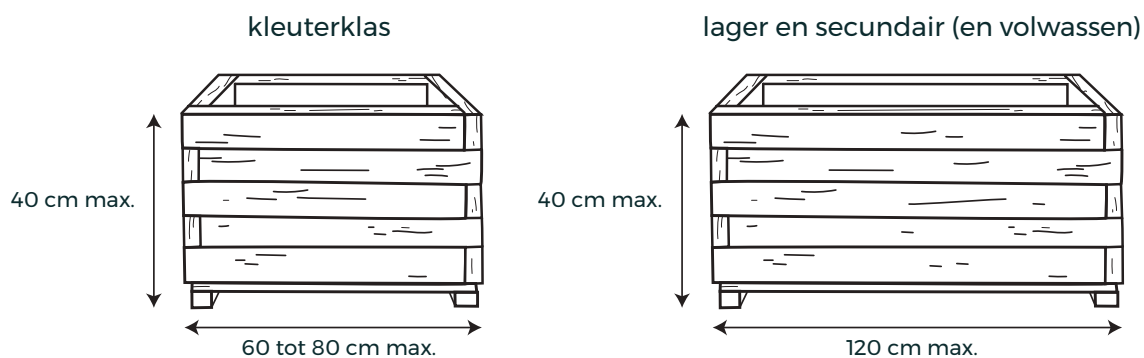
2. EEN BAK KIEZEN

De beslissing is genomen: je gaat bakken plaatsen. Nu hoef je alleen nog maar te kiezen welke! Je keuze hangt af van een aantal criteria, zoals de grootte van jouw leerlingen, het schoolbudget, of je de bakken al dan niet moet kunnen verplaatsen, de groenten die je wil kweken, de draagkracht van het terras of de binnenplaats waar ze komen te staan,...

Afmetingen van de bak

Voor de afmetingen van de bak zijn er drie criteria die je ten opzichte van elkaar afweegt. De grootte van de leerlingen, de hoeveelheid aarde die nodig is voor de planten en (indien van toepassing) het uiteindelijke gewicht van de plantenbak.

De grootte van de leerlingen: Denk natuurlijk aan de hoogte, maar ook aan de breedte van de plantenbak. Kinderen moeten alle delen van de plantenbak kunnen bereiken zonder erop te hoeven liggen of hun voet erin te zetten. Voor de jongste kleuters stellen we volgende dimensies voor: niet hoger dan 40 cm en niet breder dan 60 tot 80 cm. Voor (bijna) volwassen leerlingen is de maximale breedte 1,20 m. Deze afmetingen gelden als de plantenbak vanuit alle richtingen vrij toegankelijk is en ze worden gehalveerd als hij tegen een muur of hek staat.

De hoeveelheid grond die nodig is voor de planten: Als vuistregel geldt: hoe meer grond er in de plantenbak zit, hoe beter de planten zichzelf kunnen onderhouden! De grond droogt langzamer uit, er zijn meer voedingsstoffen beschikbaar en het bodemleven is... levendiger. De grond moet minstens 25 cm diep zijn, maar dit zal voor sommige planten niet genoeg zijn en dan moet je de bewatering goed opvolgen. Dit geldt natuurlijk niet als je plantenbak rechtstreeks contact maakt met de volle grond.

Het uiteindelijke gewicht van de plantenbak: Als je je plantenbak op een balkon, dak enz. installeert of als je hem wilt kunnen verplaatsen, moet het gewicht beperkt blijven. Factoren waarmee je rekening houdt bij de berekening zijn: het volume van de grond (en het water dat erin zal zitten), het grondtype en het materiaal van de plantenbak.

Ter informatie: 1m³ grond kan gemakkelijk 2 ton wegen als de grond vol water zit!

Een moestuinbak in contact met of los van de grond

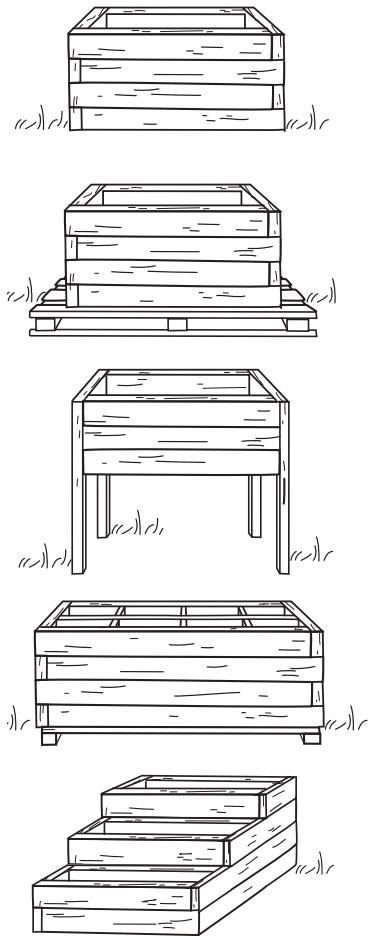
De bak kan in contact staan met de volle grond. De bak bestaat dan uit een bodemloze plantenbak dat op de grond wordt geplaatst. Hier combineer je de voordelen van telen in volle grond en bakken: werkgemak en geen vertrapping maar de planten kunnen met hun wortels ook de grond eronder bereiken en zo toegang hebben tot meer water en voedingsstoffen. De bak kan simpelweg bestaan uit een paar planken van 10 tot 20 cm hoog die de contour van de percelen aangeven. In zo'n «bak» tuinieren komt overeen met het tuinieren in volle grond of een zeer grote plantenbak.

Als de bak los staat van de volle grond zal je rekening moeten houden met de nadelen die hieraan verbonden zijn. Je hebt een grote keuze uit verschillende vormen, maten en materialen: met of zonder poten, met of zonder interne verdelers, met compartimenten op verschillende hoogtes,...

Voor- en nadelen van de verschillende types bakken

- **Eenvoudige, op de grond geplaatste moestuinbak:** vrij groot volume grond, flexibiliteit in de verdeling van de planten. Als je absoluut moet voorkomen dat de wortels van jouw planten de grond bereiken (bijvoorbeeld in het geval van sterk vervuilde grond), is dit type plantenbak, zelfs met een bodem en geotextiel, na een paar jaar misschien niet meer voldoende.
- **Palletkist:** vrij groot volume grond, kan verplaatst worden met een palletwagen, zichtbare en controleerbare scheiding van de grond, maar gevoeliger voor droogte en vorst dan het vorige type vanwege de luchttoegang rondom. Er bestaan ook 'pallet opzetranden' die eenvoudig op een pallet aangebracht kunnen worden.
- **Verhoogde moestuinbak:** gemakkelijk om op hoogte te werken en vaak praktisch met opbergruimte eronder, maar meestal met een heel klein volume grond, soms te hoog voor kinderen en gevoelig voor droogte en vorst. De stabiliteit moet gegarandeerd zijn (misschien moet hij in de grond of tegen een muur worden gezet)! Niet aan te raden, behalve voor bepaalde kleine gewassen waarbij je de waterbalans goed opvolgt.
- **Moestuinbak met interne verdelers:** de «percelen» zijn goed zichtbaar voor kinderen, maar beperken de flexibiliteit van je planten lay-out.
- **Moestuinbak in trapvorm:** goed zicht op de verschillende «vakken» en aanpasbaar aan de lengte van de kinderen, maar beperkte flexibiliteit. De laagste vakken hebben vaak een zeer beperkt bodemvolume als er geen verbinding is met de grond.

Materiaal van de bak

De twee grote klassiekers zijn hout of plastic.

Hout is een natuurlijk maar bederfelijk materiaal. Na een paar jaar zullen jouw plantenbakken tekenen van veroudering vertonen, vooral wanneer ze in contact staan met de grond. Ze moeten behandeld worden als je hun levensduur wilt verlengen. Vermijd chemisch behandelde bakken, want die stoffen komen in jouw groenten terecht! Natuurlijke producten zoals lijnzaadolie zijn beter maar hebben een beperkte efficiëntie. Warmtebehandeling is effectief en wordt bijvoorbeeld gebruikt voor pallethout. Hout maakt het gemakkelijk om bakken op maat te maken en gerecupereerd hout helpt om kosten te drukken.

Er zijn bakken van **gerecycled plastic** die geschikt zijn voor moestuinieren. Ze gaan bijna eeuwig mee, maar ze zijn vrij duur. Ze zijn verkrijgbaar als bouw pakket, zijn gemakkelijk in elkaar te zetten en zijn verkrijgbaar in allerlei vormen en maten.

Afhankelijk van je situatie kun je ook **andere materialen** gebruiken: gevlochten wilgentakken (vrij korte levensduur, twee tot drie jaar), metselwerk,...

Andere «bakken»

Misschien wil je andere containers dan bakken gebruiken? Ruimtegebrek, de wens om de beplanting op de vensterbank van de klas te volgen, de noodzaak om planten te verplaatsen (tijdens de vakanties, zomer of winter), onzekerheid over jouw moestuin (bijvoorbeeld werken op de speelplaats),... zijn slechts enkele redenen om op zoek te gaan naar alternatieven.

Denk eraan dat kleine bakken het meest geschikt zijn voor planten met een beperkte groei en een lage behoefte aan water en voedingsstoffen, zoals bepaalde kruiden en kleine bladgewassen (rucola, sla, kervel,...).

Een oude gieter, een regenlaars, een wijnkist... Al deze en vele andere voorwerpen kunnen worden gebruikt als bak. Gebruik je creativiteit, maar houd rekening met een aantal beperkingen en tips:

- Weinig grond = weinig water- en voedselreserves
- Ondoordringbaarheid = risico op verrotting door stagnerend water
- Pas de bak aan aan het volume en de vorm van de wortels
- Voorzie waar mogelijk een waterschaal onder de container.

Enkele beproefde alternatieven:

- **Bloempotten of bloembakken:** gemakkelijk te recupereren om kosten te drukken, het kleine volume grond betekent veelvuldig water geven en beperkt de plantenkeuze. Terracotta-potten wegen veel en kunnen breken tijdens vorstperiodes!
- **Geotextiel zakken:** gemakkelijk zelf te maken, zeer licht maar drogen ook gemakkelijk uit.

3. KIES DE JUISTE LOCATIE

Vanuit het standpunt van de planten

Om een bloeiende, productieve moestuin te creëren, is het natuurlijk essentieel om rekening te houden met de behoeften van de planten: veel zon, voldoende maar niet te veel warmte, bescherming tegen sterke wind en toegang tot regenwater zijn allemaal essentieel. Bovendien is een natuurlijke omgeving of een andere «groene» zone een pluspunt om het natuurlijk evenwicht te bevorderen.

Vanuit het standpunt van de leerkracht

Om ervoor te zorgen dat je lessen in de moestuin vlot verlopen, hou je best rekening met volgende punten: zorg voor voldoende ruimte tussen de bakken zodat de kinderen zich gemakkelijk en zonder conflicten kunnen verplaatsen tijdens het werk, zorg voor een waterpunt en opbergruimte voor gereedschap in de buurt. Een ontmoetingsplek met tafels en banken waar de leerlingen alleen kunnen werken is een pluspunt. Het is handig als de bakken vanuit alle richtingen toegankelijk zijn zowel voor uitleg (demo) als om in te werken.

Vanuit het standpunt van de school

Zorg voor een vlotte doorgang van leerlingen, technisch personeel dat zijn taken uitvoert en hulpdiensten. Zorg voor veiligheid, vooral wat betreft de stabiliteit van de bakken en het risico op botsingen met spelende kinderen, bescherm jouw planten tegen geïdentificeerde projectielen zoals voetballen en vandalisme, en denk na over mogelijk geluidoverlast voor naburige klassen of bureaus.

Rekening houdend met technische beperkingen

Het gewicht van de plantenbakken kan een probleem vormen voor bepaalde locaties zoals daken en balkons. Raadpleeg de technische dienst of een architect als je twijfelt: een plantenbak van 100x100x50 cm gevuld met vochtige leemgrond kan tussen 500 en 1000 kg wegen, dit zonder het gewicht van de gebruikers. Ter vergelijking: daken en balkons zijn vaak ontworpen om 500 kg per m² te dragen!

OM VERDER TE GAAN

→ www.tournesol-zonnebloem.be > Downloadbaar materiaal > Moestuin > Moestuin voor scholen > Moestuinhandleiding voor scholen

Hfst 1 De Bodem - De noden van planten

Hfst 2 Organisatie van de moestuin - Een schoolmoestuin starten

4. EEN SUBSTRAAT KIEZEN

Vermijd potgrond op basis van turf/veen

Wat het substraat betreft, zijn twee belangrijke punten om te onthouden:

- Het bodemleven is van vitaal belang voor de gezondheid van je moestuin,
- De bodem is een mengsel van mineraal en organisch materiaal die elk een essentiële rol spelen.

Dit in beschouwing nemend, zal je snel tot de conclusie komen dat jouw eerste reflex om naar het dichtstbijzijnde tuincentrum te gaan om daar zakken potgrond in te slaan, niet de juiste is. Ok, het is gemakkelijk en het eerste jaar zijn de resultaten over het algemeen overtuigend. De situatie in de daaropvolgende jaren is heel anders: de (kunst)meststoffen zijn opgebruikt en het traag verderend dood plantenmateriaal waaruit de potgrond bestaat, kan dit niet compenseren. Het gebrek aan minerale stoffen zorgt voor uitspoeling van voedingsstoffen en het sneller uitdrogen van de grond. Resultaat: jouw planten hebben niets meer te «eten» en het bodemleven ook niet. Je moddert aan met het toevoegen van compost, meststoffen en je gaat regelmatig begieten. Zo werkt iets dat tijd en geld moet besparen, averechts. Ook het klimaat en de biodiversiteit zullen je dankbaar zijn, als je potgrond links laat liggen.

Kies voor een mengeling van tuinaarde en compost

Zorg voor een mengeling van grond met een minerale oorsprong (leem, zand, klei) en organische oorsprong (bij voorkeur compost). Leemgrond is het meest geschikt om in te tuinieren. Het houdt water en mineralen goed vast, terwijl het voldoende waterdoorlatend is. Zanderige grond droogt snel uit en houdt voedingsstoffen slecht vast, terwijl te kleiachtige grond zwaar en weinig doorlatend is. Compost levert organische meststoffen en humus. Humus verbetert de bodemstructuur en het bodemleven. Zo zal het een te zware grond lichter maken. Om je mengsel voor te bereiden, gebruik je ongeveer 3/4 leemgrond en 1/4 compost. Als je grond erg zandig of kleiachtig is, of een laag gehalte aan voedingsstoffen bevat, verhoog dan het aandeel compost tot 50%.

In diepe plantenbakken kan je ook dood hout stapelen. Deze methode is ontwikkeld in de permacultuur en staat bekend als de «lasagne tuin». Het voedt jouw planten en het bodemleven op lange termijn. Het hout ontbindt langzaam - over een periode van jaren - waardoor de voedingsstoffen die het bevat langzaam vrijkomen. Het slaat ook water op en werkt als een spons.

Praktische tips: Vul de bodem van de bak met grote stukken dood hout. De gaten kan je vullen met houtsnippers of kleinere takken. Voeg vervolgens groen materiaal toe zoals maaisel. Ga door en wissel lagen groen en bruin materiaal af en eindig met 30 tot 40 cm aarde (mengsel van leemgrond en compost). Let op: met deze methode zal het niveau van de grond in je plantenbak in de loop der jaren zakken doordat het organisch materiaal op de bodem vergaat. Je zal dus meer grond en/of compost moeten toevoegen.

Om aarde en compost te vinden, raadpleeg je het document «Nuttige adressen voor de moestuin» in de bijlage (Hfst.10).

Als je grond koopt, zoek dan de samenstelling uit: het kan bijvoorbeeld wel of niet gemengd zijn met compost. Als je grond koopt buiten het traditionele circuit (van een bouwverf, gebracht door de kinderen, enz.), controleer dan de herkomst om mogelijke vervuiling te vermijden. Grond uit de bouw zal je eerst met compost moeten mengen.

OM VERDER TE GAAN

www.tournesol-zonnebloem.be > Downloadbaar materiaal > Moestuin > Moestuin voor scholen > Moestuinhandleiding voor scholen

Hfst 1. De bodem - De basis van een gezonde moestuin

Hfst 1. De Bodem - Meststoffen en bodemverbeteraars

Hfst 10 Bijlage - Nuttige adressen voor de moestuin

www.tournesol-zonnebloem.be > Downloadbaar materiaal > Natuurblad > Ecologisch leven

De pot op met potgrond

Een lasagne tuin

5. DE MOESTUINBAK INSTALLEREN EN OPVULLEN

Bouwen of kopen?

Er zijn verschillende argumenten die pleiten voor bouwen: de aanwezigheid van ervaren klussers in het team, de mogelijkheid om samen met de leerlingen te bouwen (techniekles, projectweek,...), de mogelijkheid om een beroep te doen op ouders, materialen te recupereren, een beperkt budget, de behoefte aan of wens om bakken in een bepaalde vorm of op maat te bouwen. De besparingen kunnen aanzienlijk zijn, vooral als je met recupmateriaal of tweedehands materiaal werkt; Bovendien zul je er waarschijnlijk veel plezier aan beleven en trots zijn op het bereikte resultaat. Als je werkt met leerlingen in een rolstoel, dan heeft de vereniging Nature et Progrès bouwtekeningen voor aangepaste bakken.

Maar let op: de aanleg kost tijd, vooral als je werkt met recupmateriaal dat bijgesneden, aangepast moet worden, je niet gewoon bent om zelf te klussen of als je samen met jonge leerlingen werkt. Kijk ook de verzekering na in geval van letsel. Je moet ook het gereedschap vinden dat je nodig hebt.

Als je de bouw niet zelf kunt doen, kan je hulp invoeren van vrijwilligers zoals ouders, lokale verenigingen, als onderdeel van een uitwisseling of partnerschap. Of laat de bouw uitvoeren tegen betaling. Tot slot is een aankoop aan te raden als je weinig tijd en geen geschoolde arbeidskrachten hebt. Het is beter om realistisch te zijn over de eigen mogelijkheden dan om een project af te blazen omdat je de lat te hoog hebt gelegd.

Welke optie je ook kiest, het document «Nuttige adressen voor de moestuin» in de bijlage heeft tips waar je het nodige materiaal kan aankopen of welke organisaties je kan contacteren om te helpen bouwen.

De bak installeren

Technische beperkingen

Je moestuin wordt bij voorkeur geïnstalleerd op een rechte en vlakke ondergrond. Dit vermindert de spanning op de materialen, voorkomt dat de grond of water zich in een hoek ophoopt of dat het water slechts een deel van de bak bereikt. In het geval van een verhoogde plantenbak op poten is dit essentieel voor de stabiliteit, tenzij de poten ingegraven worden (controleer de stabiliteit regelmatig want...rotting!).

Hoe dan ook, de plantenbak moet op de beoogde plek worden geïnstalleerd VOORDAT hij gevuld wordt met aarde. Je kan hem niet meer verplaatsen als hij een paar honderd kilo weegt! Als je voor zelfbouw kiest, houd er dan rekening mee dat er veel gewicht op de planken komt te staan en dat het hout in de loop der jaren zal verzwakken. Houd hier rekening mee bij het kiezen van het hout en de afmetingen van de planken en schroeven.

Hulp zoeken

Maak van de gelegenheid gebruik om ouders, collega's en plaatselijke verenigingen te betrekken bij jouw project. Je wint aan mankracht, je krijgt meer bekendheid voor jouw project en je smeedt hechtere banden! Hoe meer mensen, hoe meer vreugd... maar ook hoe meer voorbereiding en coördinatie hierbij komt kijken: Wie komt wanneer? Wie doet wat? Is er genoeg gereedschap en materiaal? Voorzien we eten en drinken? Het kan nuttig zijn om enkele taken uit te besteden: stel een ouder aan als werfleider, een collega voor de catering, de directrice speelt oppas voor de aanwezige kinderen,... En iedereen brengt zijn gereedschap en goede humeur mee om de klus te klaren.

Gemeentescholen kunnen soms een beroep doen op de gemeente. Hou wel rekening met een langere wachttijd.

Het betrekken van de leerlingen bij de bouw hangt af van een aantal overwegingen: de moeilijkheidsgraad van het gekozen model om in elkaar te zetten, hun vermogen om instructies op te volgen, de groepsgrootte, zelfstandigheid,... Hun betrokkenheid zal natuurlijk des te groter zijn als ze vanaf het begin kunnen meedoen.

De bak vullen

Geotextiel

Geotextiel is een rotvrije antiworteldoek. Het is aan te raden (maar niet noodzakelijk) om de binnenkant van je houten plantenbak ermee te bekleden. Het houdt de grond vast en beschermt het hout (een beetje). Het voorkomt ook dat wortels de grond onder de plantenbak bereiken. Wees je er echter van bewust dat het geotextiel langzaam afbreekt en dat na enkele jaren wortels erin zullen slagen om erdoorheen te dringen. Een geotextiel alleen is dus onvoldoende om de bak van de onderliggende bodem te isoleren, bijvoorbeeld in het geval van bodemvervuiling.

Geotextiel kan per stuk of per meter gekocht worden in tuincentra. Kies liever een geotextiel van vilt dan van geweven stof om te voorkomen dat je overal plastic draden hebt wanneer het afbreekt. Gebruik bij voorkeur één stuk geotextiel per plantenbak. Leg het neer, maak de nodige plooien en bevestig het dan op zijn plaats. Een nietmachine is het meest geschikte gereedschap, maar kleine spijkertjes kunnen ook worden gebruikt. Twee of drie mensen maken het werk een stuk eenvoudiger. Aarzel niet om het aantal bevestigingen rond de bovenkant te vermenigvuldigen, want het kan later heel vervelend zijn als je merkt dat het geotextiel op sommige plekken los komt en je werk in de weg zit.

Als je wilt dat de wortels de grond kunnen bereiken, plaats geotextiel dan alleen langs de rand van de plantenbak en niet aan de onderkant.

Substraat

Vul vervolgens met substraat. Stop ongeveer tien centimeter onder de randen om te voorkomen dat je grond verspilt bij het tuinieren, maar houd er rekening mee dat de grond nog een beetje zal zakken.

Afhankelijk van de verdeling van de bakken in de school, het aantal bakken en het gekozen substraat, kan het vullen een hele klus zijn! Een plantenbak van 100x100x50 cm heeft een volume van 500 liter, wat overeenkomt met ongeveer 500 kg grond (of 50 goed gevulde emmers)! Een paar volwassenen en kruiwagens kunnen dus erg welkom zijn - anders kunnen een heleboel kleine helpertjes en emmers de klus wel klaren. Zorg voor voldoende scheppen (groot en/of klein, afhankelijk van de te vullen bakken en mankracht).

6. DE GROND IN JOUW BAK ONDERHOUDEN OF HERSTELLEN

De grond in jouw moestuinbak onderhouden

Voor het onderhoud van de grond in jouw bak geldt dezelfde regel als voor een moestuin in volle grond: voedt de bodem, maar niet de planten, om het bodemleven te behouden. Het grote verschil zit hem in de afwezigheid of vermindering van uitwisselingen met de omgeving: de wortels van jouw planten kunnen niet diep in de grond op zoek gaan naar water- en voedselreserves, regenwormen en andere bodembewoners kunnen je plantenbak misschien niet op hun eigen manier bereiken. Je zult dus moeten voorzien in wat je op geen enkele andere manier kunt krijgen: water door begieting, bodemdieren met compost of aarde uit een andere tuin.

De gezondheid van jouw bodem regelmatig opvolgen is heel belangrijk. Indien jouw bak tijdens de zomervakantie volledig uitdroogt, zullen veel bodemdieren sterven, hoewel sommige in een winterharde vorm kunnen overleven tot betere omstandigheden zich voordoen.

Het toevoegen van een bodemverbeteraar (compost, mest, enz.) hangt ook af van de gewassen die je in de bak wilt kweken.

OM VERDER TE GAAN

www.tournesol-zonnebloem.be > Downloadbaar materiaal > Moestuin > Moestuin voor scholen > Moestuinhandleiding voor scholen

Hfst. 1 De bodem - Alle documenten

...en in het bijzonder De meststoffen en bodemverbeteraars en Verbeteren of herstellen

Hfst. 2 Organisatie van de moestuin - Wisselteelt

Hfst. 2 Organisatie van de moestuin - Teeltassociaties

Hfst. 3 Teelttechnieken - De grond voorbereiden

Hfst. 3 Teelttechnieken - Groenbemester

Hfst. 3 Teelttechnieken - Biologische bestrijding (vooral dan het deel over de planten die het bodemleven verbeteren)

De grond in jouw moestuinbak herstellen

Misschien heb je een moestuin geërfd die al jaren verlaten op de speelplaats ligt. Of ben je verbaasd dat jouw moestuin steeds minder opbrengt, terwijl hij het vroeger zo goed deed? Dan is de kans groot dat de grond uitgeput is en intensieve verzorging nodig heeft!

Er zijn twee mogelijke scenario's:

- **Jouw bak zit vol potgrond:** de (kunst)meststoffen zijn opgebruikt en de grond bevat niet meer genoeg voedingsstoffen voor de planten. Verwijder ongeveer de helft van het bestaande substraat en vervang het door een mengsel van aarde en compost, waarbij je de oude potgrond mengt met de nieuwe aarde. Je hebt dan een mengsel waarmee je op lange termijn aan de slag kunt gaan. Als dit niet mogelijk is, verwijder dan een deel van de potgrond - genoeg om ruimte te maken - en voeg een flinke dosis compost toe die je mengt met de eerste 15 cm potgrond. Herhaal dit om de twee jaar (zie 'wisselteelt'). Deze tweede methode voorziet je planten van voedingsstoffen, maar zal niet de textuur en de structuur van jouw grond verbeteren.
- **Je bak is gevuld met een mengsel van aarde/compost of aarde:** voeg compost of mest toe om de grond te verrijken met voedingsstoffen en om het bodemleven te stimuleren. Herhaal dit om de twee jaar (zie wisselteelt).

